

selője a művészettörténészként az erdélyi régiség sorsát felelősen felvállaló, a 16–19. századi erdélyi művészet nagy kérdéseit megfogalmazó és lehetőségeihez képest azokra színvonalas választ is adó, a kutatás számára új távlatokat nyitó B. Nagy Margit volt. Lendülete „félúton” torpant meg, nem biztos, hogy ésszerű, de személyiségét és következetességét ismerve emberileg átérezhető folyamatoként körülményeink ésszerűtlen alakulásának, s ez a megtorpanás megakadályozta vizsgálódásainak folytatásában és kiteljesítésében, bennünket pedig megfosztott attól, hogy eredményeit tágabb, az erdélyi művészet egész újkori történetét átfogó-értelmező összefoglalásba illesztve élvezhessük és használhassuk. Kutatási terveinek idő előtti feladása így mindnyájunk vesztesége, de elsősorban az erdélyi tudományosság nagy, immár végérvényesen elenyészett lehetősége.

Kovács András

B. Nagy Margit történeti munkásságának könyvészete

1956

Vajdahunyad vára. Utunk 1956/33. sz.

Műemlékvédelmünk néhány kérdéséről. Utunk 1956/45. sz.

1957

A kolozsvári Szent Mihály-templom restaurálása. Korunk 1957/2–3.

Adatok a bethlenszentmiklósi kastély építéstörténetéhez. = Emlékkönyv Kelemen Lajos születésének nyolcvanadik évfordulójára. Tudományos Könyvkiadó. Szerk. Bodor András et alii. Buk. 1957. 486–496.+8 lap ill.

Kelemen Lajos nyolcvan éves. Művelődés 1957. szeptember.

1958

Fadrusz János és Kolozsvár. Utunk 1958/513. sz.

A székelykapu eredete és múltja. Korunk 17/1958/6. sz. Kny. is: Kvár 1958. 14.

1959

Unele aspecte din istoricul construirii palatului Bánffy din Cluj. Studii și Cercetări de Istoria Artei 1959/2. sz. 105–125.

1966

Castelul din Hodod și unele considerațiuni asupra arhitecturii barocului în Transilvania. Studii și Cercetări de Istoria Artei 1966/1. sz. 93–108.

1967

Probleme urbanistice ale orașului Cluj în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Studii și Cercetări de Istoria Artei 1967/2. sz. 237–243.

1968

A kegyes főkörmányzó és a műkincsek. Utunk 1968/26. sz.

Mesterek, művészek, fegyencek. Utunk 1968/9. sz.

1969

A kolozsvári barokk mesterkör. Utunk 1969/19. sz.

Küküllővár műemlékei. Művelődés 1969/2.

1970

B. Nagy Margit: *Reneszánsz és barokk Erdélyben.* Művészettörténeti tanulmányok. Kriterion Könyvkiadó, Buk. 1970.

Ismertetések: Buzinszky Géza: *Orvostörténeti Közlemények* 1971. 62–63. sz. 231–233 – Debreczeni László: *Reneszánsz és barokk Erdélyben.* Utunk 1970/43. – Entz Géza: *B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben.* Művészettörténeti Értesítő 20/1971. 258–259. – Kovács András: *Reneszánsz és barokk Erdélyben. Művészettörténész szemmel.* A Hét 1/1970. nov. 6. 16–17. – Pataki József: *Reneszánsz és barokk Erdélyben. A történész szemével.* A Hét 1/1970. nov. 6. 16. – Szöcs István: *Pallérozódás és pallériasság Erdélyben.* Igaz Szó 1970/10. – Vida Mária. *Századok* 1972. 2. sz. 450–452.

Egy régi építőmester nyomában. (Monográfia-vázlat Türk Antalról.) Utunk 1970. 3. sz.

Despre castelele transilvănene cu cornişă crenelată. Buletinul Monumentelor Istorice 1970. 1. sz. 16–24.

Orbán Balázs képei. A Hét 1971/24.

1973

B. Nagy Margit: *Várak, kastélyok, udvarházak, ahogy a régiek látták. XVII–XVIII. századi erdélyi összeírások és leltárak.* Kriterion Könyvkiadó, Buk. 1973.

Ismertetések: Balogh Jolán: *B. Nagy Margit: Várak, kastélyok, udvarházak, ahogy a régiek látták.* Honismeret 1975. 3. 51–53. – Ráduly János: *Új könyv dicsérete.* Vörös Zászló 1973. augusztus 12. – Balogh Edgár: *Száraz leltárak színes káprázata. Gondolatok B. Nagy Margit munkájának olvastakor.* A Hét 1973/41. október 12. – Debreczeni László: *Régi erdélyi épületekről – egykori leltárírók szemével.* Utunk 1974/3. – Komlovszki Tibor: *B. Nagy Margit: Várak, kastélyok, udvarházak, ahogy a régiek látták.* Irodalomtörténeti Közlemények 1977/5. – Szöcs István: *Régi leltár.* B. Nagy Margit: *Várak, kastélyok, udvarházak [...]* Előre 27/1973. szept. 29. 8053. sz. – Kovács Nemere: *Hajdani hétköznapok (Várak, kastélyok, udvarházak, ahogy a régiek látták).* Ifjúmunkás 1973. július. – b: *B. Nagy Margit két könyve.* Tanácsai Építő 1974/1. – Kiss M. Gyöngy: *Beszélgetés B. Nagy Margittal.* Fialat Szívvel 1976/17. – Kiss Mária Gyöngy: *A felfedezés izgalma.* Jóbarát 1976. augusztus 12.

A klasszicizmus és romantika építőmesterei Kolozsváron. Korunk Évkönyv 1973. 115–125.

Könyv a reneszánszról. Utunk 1973/9.

1976

A mennyezet-vita margójára. Utunk 1976. 15. sz.

1977

B. Nagy Margit: *Stílusok, művek, mesterek.* Művészettörténeti tanulmányok. Kriterion Könyvkiadó, Buk. 1977.

Ismertetés: *A romantika térhódítása.* Fáklya [Nagyvárad] 33/1978. február 26. 48. sz. – Balogh Ferenc: *Forrás a műelemzéshez. B. Nagy Margit könyve.* A Hét 9/1978. június 2. 22. sz. – Hadházi: *Stílusok, művek, mesterek.* Megyei Tükör 11/1978. ápr. 12. 1938. sz. – Imreh István: *Jegyzetek művészekről és mesterekről.* Utunk 1978/42. – Kovács András: *Stílusok, művek, mesterek.* Korunk 37/1978. 5. sz. 376–379. – Székedi Ferenc: *Felszínre hozni, ami érték.* Hargita 11/1978. február 19. 42(2565). sz. – Szőcs István: *Stílusok, művek, mesterek.* Előre 32/1978. március 19. 9435. sz. – Uzoni István: *B. Nagy Margit: Stílusok, művek, mesterek.* Szatmári Hírlap 11(30)/1978. április 1. 85 (4348) sz. – Végh Olivér: *Mesterek, művek, stílusok forgatagában.* Igazság 39/1978. febr. 15. 38. sz.

Kelemen Lajos: *Művészettörténeti tanulmányok.* [I.] A bevezető tanulmányt írta Szabó T. Attila. Sajtó alá rendezte B. Nagy Margit. Kriterion Könyvkiadó, Buk. 1977. 294.

Ismertetés: Csetri Elek: *Gazdag örökség.* Igazság 39/1978. 12. sz. január 15.– Jakó Zsigmond: *Kelemen Lajos üzenete.* Korunk 37/1978. 5. 365–375. – Kelemen Lajos: *Művészettörténeti tanulmányok.* Szatmári Hírlap 11(30)/1978. február 23. 45(4308) sz. – Tonk Sándor: *Művészettörténeti tanulmányok.* Vörös Zászló 1978. – Varga Imre: *Kelemen Lajos polihisztorsága.* Szocialista művészetért. A Művészeti Szakszervezetek Lapja 21/1978. május. 5. sz. – Bihari Mária: *Beszélgetés B. Nagy Margittal.* Dolgozó Nő 1978/9.

1978

B. Nagy Margit: *Tisztelt hallgatóság, kedves barátaim!* Korunk 1978. 10. 861–863.

1980

Kalotaszegi táblaképek. = *Művelődéstörténeti Tanulmányok.* Szerk. Csetri Elek, Jakó Zsigmond, Tonk Sándor. [II.] Kriterion Könyvkiadó, Buk. 1980. 62–76.

1982

Kelemen Lajos: *Művészettörténeti tanulmányok* [II.] A bevezető tanulmányt írta és a kötetet sajtó alá rendezte B. Nagy Margit. Kriterion Könyvkiadó, Buk. 1982. 408.

Altare polipectice din Călățele (Jud. Cluj). = Studii de istorie a artei. Sub redacția lui Mircea Țoca. Editura Dacia, Cluj-Napoca 1982. 128–144.

1983

A barokk Szamosújvár születése. Építés- Építészettudomány 15/1983. 1– 4. számából. Kny. is: Bp. 1983. 27–39.

2002

A művészettörténész Kelemen Lajos. = Évek az ezerszázból. Kortárs erdélyi történészek. Szerk. Dávid Gyula, Veress Zoltán. Stockholm 2002. 295–305.

Értékelés: Jakó Zsigmond: *Nyersmérleg félúton. Benkőné Nagy Margit köszöntése.* Korunk 37/1978. 10. sz. 856–860. – *Romániai Magyar Irodalmi Lexikon.* I. Főszerk. Balogh Edgár. Kriterion Könyvkiadó, Buk. 1981. S.v. *B. Nagy Margit.*